

VẬN DỤNG TRIẾT LÝ “DĨ BẤT BIẾN, ỨNG VẠN BIẾN” CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH TRONG PHÒNG, CHỐNG ĐẠI DỊCH COVID-19 Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

 PHẠM BÁ THỊNH - NGUYỄN THỊ DUYÊN*

Ngày nhận: 15/9/2021

Ngày phản biện: 15/10/2021

Ngày duyệt đăng: 02/11/2021

Tóm tắt: “Dĩ bất biến, ứng vạn biến” của Chủ tịch Hồ Chí Minh, triết lý được Đảng ta vận dụng trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam; hiện nay, trong phòng, chống đại dịch Covid-19 mục tiêu cao cả “Dĩ bất biến” là “bảo vệ sức khỏe, tính mạng của nhân dân là trên hết, trước hết” nên “Ứng vạn biến” bám sát diễn biến dịch bệnh để có cách thức tác động phù hợp chiến thắng dịch Covid -19.

Từ khóa: “Dĩ bất biến, ứng vạn biến”, đại dịch Covid-19, lịch sử cụ thể, thực tiễn.

APPLYING THE PHILOSOPHY OF “IMMUTABLE, THOUSANDS OF VARIABLES” OF PRESIDENT HO CHI MINH IN THE PREVENTION AND CONTROL OF THE COVID-19 PANDEMIC AT PRESENT IN VIETNAM

Abstract: President Ho Chi Minh’s “Immutable, thousands of variables” the philosophy applied by our Party during the process of leading the Vietnamese revolution; currently, in the prevention and control of the Covid-19 pandemic, the noble goal “Immutable” is protecting the health and life of the people first and foremost, therefore “thousands of variables” should pay attention to the evolution of the disease to have a suitable way to defeat the Covid-19 epidemic.

Key words: Immutable, thousands of variables, coronavirus disease (Covid-19), specific history, reality.

1. Một số vấn đề lý luận chung về triết lý “Dĩ bất biến, ứng vạn biến”

Triết lý “Dĩ bất biến, ứng vạn biến” của Chủ tịch Hồ Chí Minh được mọi người biết đến lần đầu tiên vào ngày 31-5-1946, khi Bác Hồ trao đổi với cụ Huỳnh Thúc Kháng (cụ Huỳnh). Trước lúc Bác Hồ sang Pháp với tư cách là thượng khách của Chính phủ Pháp, Bác Hồ đã dặn cụ Huỳnh: *“Tôi vì nhiệm vụ quốc dân giao phó phải đi xa ít lâu, ở nhà trăm sự khó khăn nhờ cậy ở Cụ cùng anh em giải quyết cho, mong Cụ ‘Dĩ bất biến, ứng vạn biến’”*¹. Chính từ lời căn dặn ấy của Bác Hồ, cụ Huỳnh đã giải quyết được các nhiệm vụ đặt ra trong nước và bảo vệ được Nhà nước Việt Nam dân chủ cộng hoà. “Dĩ bất biến, ứng vạn biến” không chỉ là lời căn dặn riêng mà là triết lý hành động, phương châm cách mạng xuyên suốt và nhất quán được Bác Hồ cùng với Đảng thực hiện trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam.

Mặc dù không nói cụ thể “Dĩ bất biến, ứng vạn biến” là gì, nhưng chính bằng thực tiễn cách mạng

của Chủ tịch Hồ Chí Minh là minh chứng khách quan, sinh động và đầy tính thuyết phục về phương châm cách mạng do Người đưa ra; đồng thời, đây còn là kinh nghiệm quý để vận dụng trong những giai đoạn khác nhau của cách mạng. Triết lý “Dĩ bất biến, ứng vạn biến” là lấy cái không thay đổi - mục tiêu cách mạng, để đối phó với vạn thay đổi từ trong thực tiễn sao cho hiệu quả - sách lược cách mạng. Trên thế giới và ngay tình thế của cách mạng luôn vận động, thay đổi, nhưng giá trị chân lý và mục tiêu cách mạng thì không thể thay đổi. Vì vậy, người làm cách mạng cần phải đứng vững trên một chân lý cách mạng, phải kiên định với mục tiêu cách mạng đã lựa chọn để đối phó với những tình huống phức tạp xảy ra trong thực tế ở mỗi thời kỳ.

* Trưởng Chính trị tỉnh Thanh Hóa

¹ Viện Nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh: *Hồ Chí Minh - Biên niên tiểu sử*, Nxb Chính trị quốc gia, H.1993, tập 3, tr.216.

2. Vận dụng triết lý “Dĩ bất biến, ứng vạn biến” của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong phòng, chống đại dịch Covid-19

Như chúng ta đã biết, ngày 1/4/2020 Thủ tướng Chính phủ ký Quyết định 447/QĐ-TTg về việc công bố dịch Covid-19 trên toàn quốc. Từ đây, toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta lại bước vào “*cuộc chiến đấu trong thời bình*” - Cuộc chiến phòng, chống dịch đại dịch Covid-19. Trong cuộc chiến đó, triết lý “Dĩ bất biến, ứng vạn biến” của Chủ tịch Hồ Chí Minh một lần nữa, được vận dụng một cách sáng tạo và linh hoạt, thể hiện ở một số vấn đề sau:

Đối với “Dĩ bất biến” được thể hiện *trước hết*, toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta đồng sức, đồng lòng với tinh thần “Chống dịch như chống giặc”; xác định và thống nhất “Chống dịch như chống giặc” không chỉ phản ánh sự nguy hiểm của dịch bệnh tương đương với sự nguy hiểm của giặc ngoại xâm, gây tổn hại lớn về sức khỏe và tính mạng của người dân, ảnh hưởng nghiêm trọng đến kinh tế - xã hội và mọi mặt của đời sống; mà còn là tư tưởng chỉ đạo và phương châm hành động xuyên suốt của Đảng ta trong “cuộc chiến” phòng, chống đại dịch Covid-19 ở Việt Nam bảo đảm giành thắng lợi nhanh nhất. *Hai là*, xác định và thống nhất mục tiêu cao cả “bảo vệ sức khỏe, tính mạng của nhân dân là trên hết, trước hết”² và góp phần vào “nỗ lực chung của toàn nhân loại vì một thế giới an toàn, lành mạnh, hòa bình, hữu nghị, hợp tác và thịnh vượng”³.

Đối với triết lý “Ứng vạn biến” vận dụng trong phòng, chống đại dịch Covid-19 được thể hiện trong cách thức phòng chống dịch như: trong lãnh đạo, chỉ đạo; huy động nguồn lực; dự báo, kiểm soát tình hình..., thể hiện ở một số dẫn chứng sau:

Trước diễn biến rất phức tạp, khó lường, nguy hiểm của đại dịch Covid-19 trong từng thời điểm Chính phủ, Ban Bí thư, Ban chỉ đạo phòng, chống dịch đã ban hành kịp thời các Chỉ thị, Nghị quyết chỉ đạo như: Chỉ thị 15, 16, 19... của Thủ tướng Chính phủ về các biện pháp phòng chống dịch Covid-19. Trên cơ sở đó, các địa phương căn cứ vào diễn biến dịch bệnh và thực tế tại địa phương để thực hiện nội dung, yêu cầu của Chỉ thị và đưa ra các biện pháp tốt nhất trong phòng, chống dịch Covid-19 ở địa phương mình và trong cả nước. Ví dụ: Ngày 17/7/2021, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính ký ban hành Công văn số 969/TTg- KGVX về việc thực hiện giãn cách xã hội

phòng, chống dịch tại 19 tỉnh, thành phía Nam theo quy định Chỉ thị số 16-CT/TTg. Tuy nhiên do diễn biến phức tạp, khó lường của dịch bệnh Covid-19, Thủ tướng Chính phủ tiếp tục có Công điện số 1063/CD-TTg ngày 31/7/2021 về phòng, chống dịch Covid-19, yêu cầu 19 tỉnh, thành phía Nam giãn cách xã hội theo Chỉ thị 16 thêm 14 ngày, yêu cầu “ai ở đâu ở đấy” (kể từ ngày kết thúc giãn cách xã hội theo Công văn số 969/TTg- KGVX của Thủ tướng Chính phủ)... Theo đó, 19 địa phương trên phải thực hiện mạnh mẽ, quyết liệt, thực chất, hiệu quả theo Chỉ thị 16, nhất quán phương châm chỉ có thể thực hiện cao hơn, sớm hơn phù hợp theo tình hình thực tiễn tại địa phương. Từ đó, ban hành Chỉ thị, Công điện chỉ đạo riêng; có cách thức phòng, chống dịch phù hợp ở địa phương mình.

Hay, đứng trước những khó khăn chung của cả thế giới về việc chia sẻ Vaccine, đối với Việt Nam lại càng khó khăn hơn khi mà năng lực sản xuất Vaccine chưa có ưu thế như các nước phát triển. Vì vậy, “ứng vạn biến” được vận dụng trong nỗ lực ngoại giao Vaccine, ngoài việc nhận nguồn hỗ trợ của Chương trình giải pháp tiếp cận Vaccine phòng Covid-19 toàn cầu (COVAX), nước ta đã chủ động tiếp cận với nhiều nguồn khác nhau như: hợp tác với doanh nghiệp trong nước, nước ngoài và Chính phủ các nước Australia, Nga, Nhật... để mua, hỗ trợ, hỗ trợ miễn phí vaccine; nhất là việc chủ động, nỗ lực nghiên cứu, ứng dụng và sớm sản xuất được Vaccine, cùng với đó thực hiện hiệu quả các biện pháp phòng, chống dịch Covid-19.

Từ những dẫn chứng trên, có thể hiểu, triết lý “Dĩ bất biến, ứng vạn biến” của Chủ tịch Hồ Chí Minh có nghĩa là lấy cái bất biến (cái không thay đổi) ứng phó với cái vạn biến (cái thay đổi); ứng phó với cái vạn biến nhưng không xa rời, vứt bỏ, đánh mất cái bất biến; bởi vậy, trong phòng, chống dịch Covid-19, tùy vào diễn biến cụ thể, để có cách thức mềm dẻo, uyển chuyển, thay đổi. Do đó, cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, ban chỉ đạo phòng, chống dịch Covid-19 từ Trung ương tới cơ sở “phải quyết liệt hơn nữa trong lãnh đạo, chỉ đạo; tập trung cao nhất công sức, thời gian, ưu tiên mọi nguồn lực; chủ động

^{2,3} Báo Quân đội Nhân dân Điện tử, ngày 29 tháng 7 năm 2021, về “*Lời kêu gọi phòng, chống đại dịch Covid-19*” của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng - Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam.

nắm chắc và dự báo, kiểm soát tốt tình hình; tuyệt đối không được lơ là, chủ quan, không để bị động, bất ngờ trong ứng phó với diễn biến mới của dịch bệnh; linh hoạt, sáng tạo tổ chức thực hiện có hiệu quả công việc hệ trọng này”⁴.

“Ứng vận biến” để phát huy sức mạnh tổng hợp “với quyết tâm cao hơn, nỗ lực lớn hơn, hành động quyết liệt hơn với nhiều giải pháp đồng bộ, tổng thể, toàn diện”⁵; cùng “cả nước góp sức, toàn Đảng, toàn dân đồng lòng, thống nhất ý chí và hành động, cùng với sự giúp đỡ chí tình của đồng bào ta ở nước ngoài và bạn bè quốc tế, nhất định chúng ta sẽ chiến thắng đại dịch Covid-19 và phải chiến thắng cho bằng được”⁶. Nhưng dù có mềm dẻo, uyển chuyển, thay đổi như thế nào đi chăng nữa cũng không được quên mục đích cuối cùng và phải theo đuổi đến cùng (cái bất biến) là “bảo vệ sức khỏe, tính mạng của nhân dân là trên hết, trước hết” và góp phần vào “sự nỗ lực chung của toàn nhân loại vì một thế giới an toàn, lành mạnh, hòa bình, hữu nghị, hợp tác và thịnh vượng” để “xứng đáng với truyền thống anh hùng vẻ vang của đất nước ta và Dân tộc ta!”⁷.

Có thể khẳng định triết lý “Dĩ bất biến, ứng vạn biến” của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong mọi hoàn

cảnh của cách mạng, ở những giai đoạn lịch sử cụ thể, triết lý đó vẫn giữ nguyên giá trị cả về lý luận và thực tiễn. Việc vận dụng sáng tạo, linh hoạt “Dĩ bất biến, ứng vạn biến” của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong phòng, chống đại dịch Covid-19 ở nước ta nói chung và các địa phương, cơ quan, đơn vị (ngành) nói riêng là một minh chứng cho những giá trị quý báu đó. □

* Tài liệu tham khảo

- ThS. Lê Ái Bình - Trường Chính trị tỉnh Thanh Hóa, “Dĩ bất biến, ứng vạn biến” của Chủ tịch Hồ Chí Minh - Một chân lý về phương châm cách mạng Việt Nam; đăng trên Website Trường Chính trị tỉnh Thanh Hóa; ngày 2/9/2016.

⁴ Báo Quân đội Nhân dân Điện tử, ngày 29 tháng 7 năm 2021, về “Lời kêu gọi phòng, chống đại dịch Covid-19” của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng - Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam;

⁵ “Thư động viên các lực lượng tuyến đầu phòng, chống dịch Covid-19” của Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính, ngày 1/8/2021.

^{6,7} Báo Quân đội Nhân dân Điện tử, ngày 29 tháng 7 năm 2021, về “Lời kêu gọi phòng, chống đại dịch Covid-19” của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng - Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam.

QUAN HỆ LAO ĐỘNG TRONG BỐI CẢNH...

(Tiếp theo trang 39)

phủ Việt Nam trong việc xem xét và điều chỉnh các chính sách, pháp luật lao động và quan hệ lao động.

Về phía nhà nước, chính phủ Việt Nam cần tăng cường nhận thức của người dân và các doanh nghiệp về EVFTA; tiếp tục hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường theo các chuẩn mực quốc tế, hoàn thiện khuôn khổ pháp lý, hệ thống luật pháp lao động và quan hệ lao động;

Về phía doanh nghiệp, cần tăng cường tuân thủ luật pháp lao động và các tiêu chuẩn lao động quốc tế. Doanh nghiệp cần chủ động xây dựng, duy trì và cải thiện quan hệ lao động hài hòa, tăng cường đối thoại tại nơi làm việc nhằm giảm thiểu tranh chấp lao động, tăng cường đồng thuận giữa người lao động và người sử dụng lao động trong thực hiện các chiến lược sản xuất và sử dụng lao động hiệu quả.

Về phía người lao động cần nâng cao năng lực, trình độ và kỹ năng lao động để đáp ứng yêu cầu chất lượng nguồn nhân lực, đặc biệt là yêu cầu đổi mới công nghệ, tăng năng suất lao động. □

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Công thương, “Những điều cần biết về Hiệp định EVFTA”. <https://www.moit.gov.vn/web/guest/tin-chi-tiet/-/chi-tiet/nhung-%C4%91ieu-can-biet-ve-hiep-%C4%91inh-evfta-19434-22.html>, 2020.

2. Nguyễn Thanh Tâm, “Tổng quan về các FTA thế hệ mới. Tạp chí giáo dục và xã hội”, <http://giaoducvaxahoi.vn/tin-phap-luat/t-ng-quan-v-cac-fta-th-h-m-i.html>, 2016.

3. Bộ lao động thương binh và xã hội, “Bảo cáo Quan hệ lao động”, 2018.

4. Hiệp định thương mại tự do giữa Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam và Liên minh châu Âu: http://evfta.moit.gov.vn/data/7d80034a-9a2a-4c93-8046-9df701661850/userfiles/files/00%20EVFTA%20main%20text_Vie_FINAL.pdf

5. Công ước số 87 (năm 1948) và Công ước số 98 (năm 1949) về Tự do hiệp hội và Bảo vệ quyền tổ chức.

6. ILO, “Việt Nam sẽ bỏ phiếu thông qua hiệp định thương mại tự do với EU”. https://www.ilo.org/hanoi/Informationresources/PublicInformation/newsitems/WCMS_746157/lang-vi/index.htm, 2020.

7. World Trade Organization (a), “Regional trade agreements and preferential trade arrangements”. https://www.wto.org/english/tratop_e/region_e/rta_pta_e.htm